DELE AF FORMUERET – OMPRØVEN 2007

Opgave nr. 1

Arne Als havde længe kastet kærlige blikke efter en folkevognscabriolet – VW 1303 LS – tilhørende Bente Birch. Arne og Bente boede på samme vej i Århus-forstaden Hasle, og Arne gik forbi cabriolet'en hver morgen, når han gik hen på det lille nærliggende automekanikerværksted, som han havde overtaget efter sin fader i 1988 – efter at have arbejdet der i 20 år.

Søndag den 1. april 2007 sendte Arne følgende brev til Bente:

> »1/4 2007. Kære Bente. Jeg vil gerne have fingre i din folkevognscabriolet fra 1970. Jeg vil give dig 120.000 kr. for den eller 80.000 kr. + skulpturen i min forhave. Skulpturen er udført af den berømte kunstner *Jarislow Spinotskij*. Jeg skal bruge bilen senest den 1/6. Med venlig hilsen Arne«.

Tirsdag den 10. april modtog Arne sålydende svarbrev fra Bente:

> »9/4 2007. Kære Arne. Vi har en aftale. Jeg vil gerne have de 80.000 kr. + skulpturen i din forhave. Jeg har altid syntes, det er en usædvanlig smuk skulptur, men jeg har aldrig hørt om *Jarislow Spinotskij*. Jeg går ud fra, at du vil passe lige så godt på min elskede folkevogn, som jeg har gjort. Medmindre jeg hører andet, sørger jeg for, at den får en undervognsbehandling på min faders rustbeskyttelsescenter. Behandlingen får du naturligvis til kostpris! Jeg kommer hen til dig med bilen den 1/6. Jeg går ud fra, at du vil dække din andel af SM-afgiften (fra 1/6 til 31/12), som jeg har forudbetalt for hele 2007. Det drejer sig om 700 kr. Med venlig hilsen Bente. P.S. For en ordens skyld: Min folkevogn er – som du utvivlsomt ved – en årgang 1979«.

Den af Bente omtalte »SM-afgift« var en såkaldt »Særlig Miljø-afgift«, som – under stort postyr – var indført for alle biler uden katalysator pr. 1. januar 2007. Afgiften, der androg 1.200 kr./år og forfaldt til betaling hver den 20. januar, skulle forudbetales for et kalenderår (1. januar – 31. december) ad gangen.

Arne, der havde rigtig meget at se til på autoværkstedet i resten af april og hele maj, fik ikke svaret på Bentes brev.

Den 2. maj lod Bente folkevognen undervognsbehandle på sin faders rustbeskyttelsescenter. Bente betalte regningen, som lød på 600 kr. Regningen, der ikke

inkluderede fortjeneste til faderen, var specificeret til »20 liter undervognsbehandling, mrk. »Sprøjt«, a 5 kr. (indkøbspris), og 2 arbejdstimer a kr. 250«.

Da Bente den 1. juni 2007 henvendte sig til Arne med folkevognen, bestred han, at der var indgået en aftale. Arne gjorde i den forbindelse gældende,

1) at tilbuddet var ugyldigt pga. svig, da skulpturen ikke var udført af *Jarislow Spinotskij*, hvilket Arne hele tiden havde været klar over,
2) at tilbuddet var uvirksomt, idet det beroede på den vildfarelse, at folkevognen var fra 1970 – ikke 1979,
3) at accepten var for sen, og
4) at accepten var uoverensstemmende, idet den angav,
    a) at bilen ikke var fra 1970 som anført i tilbuddet,
    b) at bilen ville få en undervognsbehandling, som Arne ikke ville betale for,
    c) og at Arne skulle betale bilens SM-afgift fra 1. juni til 31. december, hvilket han ikke ville.

Bente gjorde heroverfor gældende, at der var indgået en endelig og bindende aftale om overdragelse af folkevognen mod erlæggelse af 80.000 kr. og skulpturen. Bente påpegede bl.a. – hvad rigtigt var – at den pågældende folkevognscabriolet (VW 1303 LS) slet ikke eksisterede i 1970, idet den først blev lanceret i 1973. Bente var villig til at give afkald på de 600 kr. for undervognsbehandlingen, hvis det ville få Arne til at vedstå aftalen. Bente ville derimod ikke give afkald på de 700 kr. for SM-afgiften.

Hvorledes er retsstillingen? Det skal ved besvarelsen lægges til grund, at der ikke findes lovregler, sædvaner eller kutymer, der afgør, om sælgeren af en bil uden katalysator kan kræve en forudbetalt SM-afgift refunderet af køberen.

Løsningseksempel til opgave nr. 1

De juridiske problemer i opgaven er i opgaveteksten struktureret ved nummerering og litrering af Arnes anbringender. Der kan med fordel tages udgangspunkt heri ved besvarelsen:

Ad 1) Tilbuddet er behæftet med svig
Det siger sig selv, at Arne ikke kan påberåbe sig sin egen svigagtige adfærd til støtte for, at hans tilbud til Bente skulle være uforbindende for ham. Det er op til Bente, om hun vil påberåbe sig (f.eks.) svig eller ej. Det fremgår klart, at Bente ønsker, at aftalen opfyldes, og altså ikke vil gøre en svigsindsigelse gældende. (Bente er tydeligvis ligeglad med, at skulpturen ikke er udført af *Jarislow Spinotskij).*

Ad 2) Tilbuddet er begrundet i en vildfarelse
Det kan ikke afvises, at Arne har troet, at folkevognen var fra 1970 – og ikke fra 1979. Arne har imidlertid ikke været i vildfarelse om, hvilken bil han bød på, og intet i brevet antyder, at årgangen har afgørende betydning for ham. Hertil kommer, at den pågældende model slet ikke fandtes i 1970, hvilket kunne tyde på, at »1970« er en fejlskrift. Den omstændighed, at Arne selv er professionel – han har været mekaniker siden 1968 og må antages at kende lidt til folkevogne – taler også imod, at han skulle have befundet sig i nogen vildfarelse. Uanset om Arne har befundet sig i en vildfarelse eller ej, er Bente i hvert fald i god tro. Den blotte omstændighed, at der står »1970« i stedet for »1979«, er ikke nok til, at Bente burde vide, at Arne (muligt) har befundet sig i en vildfarelse mht. bilens alder, som har været bestemmende for hans tilbud.

Svaret cementeres af, at Arne ikke reklamerer over for Bentes accept.

Ad 3) Accepten er for sen
Arnes tilbud er dateret den 1. april, og han modtager Bentes svar den 10. april. Bentes accept er utvivlsomt rettidig, jf. AFTL § 3. Der er tale om en privat handel om en prisstabil vare, og tilbuddet er afgivet af en professionel (automekaniker) til en privatperson. (Den omstændighed, at Arne selv har angivet den 1. juni – der ligger to måneder efter hans tilbud – som den dato, hvor han skal »bruge bilen«, indebærer ikke, at han har fastsat acceptfristen til denne dato, men kan indgå i overvejelserne om, hvad der er rimelig betænkningstid).

Ad 4) Accepten er uoverensstemmende
a) fordi den angiver, at folkevognen er fra 1979
Tilbud og accept stemmer ikke overens, når det gælder bilens årgang. Tilbuddet taler om »1970«, accepten om »1979«. Accepten korrigerer en faktisk fejl i tilbuddet, men ændrer ikke materielt herved. Om Arne som tilbudsgiver kan fragå sit tilbud, afhænger af reglerne om vildfarelse, jf. herom ovenfor under 2.

b) fordi den angiver, at folkevognen ville blive undervognsbehandlet

Bente indføjer i sin accept et tilbud – om undervognsbehandling – og samtidig forsøger hun at pådutte Arne dette via »negativ accept«-vilkåret. Uanset om prisen for undervognsbehandlingen måtte være nok så gunstig, skal Bente naturligvis ikke kunne pådutte Arne et aftalevilkår: Arne kan med det samme meddele Bente, at han ikke vil have bilen undervognsbehandlet, eller han kan vente, til Bente kommer med bilen, og til den tid nægte at betale for en undervognsbehandling, som han ikke har bestilt.

Derimod kan Arne ikke hævde, at han står fuldstændig frit, under henvisning til at Bentes accept er uoverensstemmende, fordi hun har indføjet et nyt tilbud i accepten – heller ikke selv om det nye tilbud ledsages af et »negativ accept«-vilkår. Accepten er ikke materielt uoverensstemmende med tilbuddet, da Arne havde mulighed for at sige fra over for undervognsbehandlingen; han havde derimod ikke mulighed for at »reklamere sig ud af« aftalen om folkevognskøbet som sådan. Resultatet er i hvert fald sikkert, når Bente er villig til at frafalde kravet om betaling iht. det indføjede tilbud, idet hun gerne vil fastholde handlen som sådan.

c) fordi den angiver, at Arne skal betale SM-afgift fra 1. juni til 31. december

Det er i opgaveteksten anført, at lovregler, sædvaner og kutymer ikke regulerer, om der skal ske refusion af forudbetalt SM-afgift ved overdragelse af biler. Det er dermed uklart, hvad der gælder, når parterne ikke har taget stilling til spørgsmålet. Da Bente klart har tilkendegivet sin opfattelse – som ikke er i strid med tilbuddet, der ikke tager stilling – og da Arne ikke har reklameret heroverfor, er Arne bundet til at betale de 700 kr., som Bente kræver i refusion.

Samlet konklusion: Arne skal betale Bente 80.000 kr. og udlevere skulpturen til hende, mod at Bente udleverer folkevognen til ham. Desuden skal Arne betale Bente 700 kr. for forudbetalt SM-afgift. Arne skal ikke betale noget for undervognsbehandlingen, som Bente har iværksat uden aftale herom.

Litteratur (pensum): *Lennart Lynge Andersen og Palle Bo Madsen:* Aftaler og mellemmænd, 5. udg. (2006) s. 62 ff., s. 70 ff., s. 99, s. 103 f., s. 120, s. 160 ff. og s. 172 ff.

Opgave nr. 2

Lørdag den 14. april 2007 legede de to 12-årige drenge Anders Andersen og Bjarke Berg med en fodbold i et gadekryds på en villavej. Anders havde placeret sig ved det ene gadehjørne, og i det diametralt modsatte gadehjørne stod Bjarke placeret. Drengene skiftedes til at sparke fodbolden til hinanden og forsøgte på denne måde at holde den i uafbrudt bevægelse. Carla Carlsen, der kom cyklende på vejen, så de to drenge og ringede med klokken. Drengene, der var optaget af legen, hverken så eller hørte Carla, og idet Anders modtog bolden fra Bjarke, returnerede han den med det samme. Bolden ramte herved Carla, der væltede og kom til skade.

Carla, der var zoneterapeut, havde sin egen klinik, som hun måtte lukke i 2 uger, hvor hun var sygemeldt på grund af uarbejdsdygtighed. Carlas indtægtstab udgjorde 11.000 kr. Carla havde i forsikringsselskabet Fuldsikring tegnet en forsikring, som dækkede »indtægtstab som følge af sygdom eller ulykkestilfælde«.

Anders blev meget påvirket af uheldet, og da han gav udtryk for, at han slet ikke turde gå hjem og fortælle, hvad der var sket, sagde Bjarke uden tøven, at han nok skulle betale, hvad de måtte skylde Carla. Herefter skiltes drengene.

På vejen hjem ærgrede Bjarke sig nu alligevel noget over dagens hændelse, og i irritation sparkede han hårdt til nogle store sten, som lå på fortovet. Den største af stenene, som var på størrelse med en knytnæve, fløj gennem luften og ramte forruden på en Mercedes, som holdt lovligt parkeret foran Dan Didriksens butik »Frugt og grønt«.

Mercedes-bilen havde Dan samme dags morgen lånt af sin nabo, Gert Gertsen. Dans egen varebil var til reparation, og da han dagligt havde brug for at hente friske forsyninger af frugt og grønt, havde han fået lov til at låne Gerts bil til forretningsbrug, indtil Dans egen varebil var repareret. Dan var netop ved at tømme bilen for varer.

Skaden på Mercedes-bilen beløb sig til 8.000 kr. Bilen var ansvars- og kaskoforsikret i forsikringsselskabet Totalsikring uden selvrisiko.

Hvorledes er den erstatnings- og forsikringsretlige stilling, herunder retsstillingen mellem Anders og Bjarke?

Der skal ikke tages stilling til størrelsen af eventuelle personskadeerstatninger.

Løsningseksempel til opgave nr. 2

1. Skaden på Carla Carlsen

Carla kan kræve erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, jf. EAL § 2, og godtgørelse for svie og smerte, jf. EAL § 3 (Lærebogen s. 259 ff. og 263 f.).

Carlas krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, jf. EAL § 2, stk. 1, er dækket af en personforsikring, der har karakter af en skadesforsikring. Den udbetalte forsikringsydelse, der dækker det fulde tab, skal derfor fradrages i Carlas erstatningskrav mod Anders og Bjarke, jf. EAL § 2, stk. 2 (Lærebogen s. 260). Carla har således ikke noget erstatningskrav på tabt arbejdsfortjeneste mod Anders og/eller Bjarke, jf. om Anders' og/eller Bjarkes ansvar nedenfor. Carlas forsikringsselskab Fuldsikring har ikke regres mod Anders og/eller Bjarke, jf. EAL § 22, stk. 2 (Lærebogen s. 14 og 359).

Anders og Bjarke forvolder skaden under leg, som i forhold til den udenforstående skadelidte Carla må betragtes som farlig leg (Lærebogen s. 93). Både Anders og Bjarke, der begge er 12 år gamle, har handlet culpøst, eftersom de har leget med en fodbold i et gadekryds uden at holde øje med eventuel trafik. De er dermed begge erstatningsansvarlige, jf. EAL § 24 a, 1. pkt. (Lærebogen s. 90 ff.). Der er ganske vist ikke tvivl om, at det er Anders, der sparker til bolden, umiddelbart før den rammer Carla, men da der foreligger psykisk medvirken, er også den ikke-handlende, Bjarke, erstatningsansvarlig (Lærebogen s. 240).

Anders og Bjarke skal betale godtgørelse for svie og smerte, jf. EAL § 3. Beløbet, som vedrører et (ikke-forsikringsdækket) personskadekrav, og som utvivlsomt er af begrænset størrelse, kan næppe lempes, jf. EAL § 24 a, 2. pkt., selv om drengene ikke er dækket af en ansvarsforsikring (Lærebogen s. 97 f.).

Anders og Bjarke er solidarisk ansvarlige. Bjarke har efter skadens indtræden afgivet et løfte om, at han nok skal betale, hvad de måtte skylde Carla. Et sådant efterfølgende løfte er som udgangspunkt gyldigt, selv om det er til ugunst for Bjarke, jf. EAL § 27, stk. 2, 1. pkt. (Lærebogen s. 344 f. og 384). Da Bjarke er mindreårig, er løftet imidlertid ugyldigt i medfør af VML § 1, stk. 2 (Aftaler og mellemmænd s. 143 og 146). Ved den indbyrdes fordeling mellem de solidarisk erstatningsansvarlige finder EAL § 25, stk. 1, anvendelse, hvorefter Anders og Bjarke hver må bære halvdelen af tabet (Lærebogen s. 339 ff.).

2. Skaden på Gerts Mercedes (8.000 kr.)

Skaden dækkes umiddelbart af kaskoforsikringen i forsikringsselskabet Totalsikring.

Bjarke, der er 12 år gammel, har utvivlsomt handlet culpøst og er dermed erstatningsansvarlig for skaden, jf. EAL § 24 a, 1. pkt. (Lærebogen s. 90 ff.). Bjarke har handlet groft uagtsomt, hvorfor Totalsikring har regres mod ham, jf. EAL § 22, stk. 1, jf. § 19, stk. 2, nr. 1 (Lærebogen s. 351 ff. og 358 f.).

Efter det i opgaveteksten oplyste har Dan lånt bilen udelukkende i egen interesse, og derfor bærer Dan som låntager et objektivt ansvar for skaden på bilen, jf. DL 5-8-1 (Lærebogen s. 112). Dan har lånt bilen »til forretningsbrug«, dvs. i erhvervsmæssigt øjemed, hvorfor Totalsikring har regres mod ham, jf. § 22, stk. 1, jf. § 19, stk. 2, nr. 2 (Lærebogen s. 355 ff. og 358 f.).

Bjarke og Dan er solidarisk ansvarlige for skaden. Det skal overvejes, om Bjarkes regresansvar kan lempes, jf. EAL § 24 a, 2. pkt. For så vidt angår denne skade er Bjarke erstatningsansvarlig sammen med en voksen skadevolder, Dan, hvilket (i visse situationer) *kan* tale for at bringe lempelsesreglen i EAL § 24 a, 2. pkt., i anvendelse (Lærebogen s. 336, note 2 med henvisning til s. 95 ff.). De to skadevoldere i opgaven »handler« imidlertid helt uafhængigt af hinanden, hvorfor det må antages, at Bjarkes regresansvar – under hensyntagen til, at han har handlet med en høj grad af uagtsomhed, og at der er tale om en »småskade« – opretholdes fuldt ud, uanset at han ikke er dækket af en ansvarsforsikring, og uanset at der er tale om et regreskrav fra et forsikringsselskab (Lærebogen s. 95 ff.).

Ved den indbyrdes fordeling mellem de solidarisk erstatningsansvarlige finder EAL § 25, stk. 1, anvendelse, hvorefter der bl.a. *kan* lægges vægt på, at Bjarke er ansvarlig efter culpareglen og Dan efter en regel om objektivt ansvar. Eftersom Bjarke utvivlsomt har været den »aktive« ved skadesforvoldelsen, må det antages, at Bjarke skal bære i hvert fald halvdelen af tabet (Lærebogen s. 339 ff.).

»Lærebogen« er: *Bo von Eyben og Helle Isager:* Lærebog i erstatningsret, 5. udgave (2003).
»Aftaler og mellemmænd« er: *Lennart Lynge Andersen og Palle Bo Madsen:* Aftaler og mellemmænd, 5. udgave (2006).

Opgave nr. 3

Mellem Søren Sivertsen, der drev tre landbrugsejendomme på Samsø, og grossist Karsten Kold blev der den 2. januar 2007 indgået aftale om Kolds køb af »10 tons Samsøkartofler af prima kvalitet til 5 kr. pr. kg til afhentning hos Samsø Kartoffelavlerforening i Århus«. Det aftaltes, at Kold skulle hente kartoflerne snarest muligt, dog senest inden 10 dage. Da Sivertsen var i økonomiske vanskeligheder, indvilgede Kold i at betale købesummen på 50.000 kr. forud, hvilket skete samme dag. Samsøkartofler var næsten umulige at skaffe, da langt størstedelen af høsten fra 2006 allerede var afsat gennem diverse detailforretninger.

Den 3. januar sørgede Sivertsen for, at 10 tons kartofler blev fyldt i sække, som blev udskilt i et hjørne af Samsø Kartoffelavlerforenings lagerbygning og forsynet med mærkater påført Kolds navn. Samme dag sendte Sivertsen en telefax til Kold med følgende ordlyd: »Jeg har d.d. sørget for vejning, udskillelse og mærkning af det aftalte kvantum kartofler, der nu holdes klar til afhentning hos Samsø kartoffelavlerforening. Hilsen S. Sivertsen«.

Den 4. januar nedbrændte den forsvarligt indrettede lagerbygning, hvor kartoflerne opbevaredes, og samtlige kartofler i bygningen gik til grunde. Sivertsen blev straks underrettet herom. Årsagen til branden blev aldrig opklaret.

Den 11. januar solgte Kold »10 tons Samsøkartofler franco Århus« til Edvard Einarsen, der drev en supermarkedskæde med forretninger i hele Danmark. Prisen blev aftalt til 6 kr. pr. kg, dvs. i alt 60.000 kr., og levering skulle ske præcis den 12. januar.

Den 12. januar om morgenen indgik Kold aftale med vognmand Frede Frederiksen om, at Frederiksen samme dag skulle afhente kartoflerne hos Samsø Kartoffelavlerforening og bringe dem til Einarsens lager i Århus. Som aftalt betalte Kold straks Frederiksen 2.500 kr. for transporten.

Den 12. januar ved middagstid henvendte Frederiksen sig ved Samsø Kartoffelavlerforenings lagerbygning. Her blev Frederiksen underrettet om branden og de ødelagte kartofler. Frederiksen orienterede om eftermiddagen via sin mobiltelefon Kold herom. Kold havde ikke tidligere hørt om branden.

Kold rettede endnu samme eftermiddag henvendelse til Einarsen og meddelte, at han annullerede handlen. Einarsen tog Kolds annullation til efterretning og krævede straks

15.000 kr. i erstatning som følge af Kolds manglende levering, idet han i overensstemmelse med sandheden oplyste, *at* han kunne have videresolgt de 10 tons Samsøkartofler i sine forretninger for 7,50 kr. pr. kg, dvs. for i alt 75.000 kr., *og at* det ikke var muligt for ham noget sted at skaffe Samsøkartofler (eller lignende kartofler) i tide.

Under en telefonsamtale den 15. januar mellem Kold og Sivertsen krævede Kold, at Sivertsen betalte ham 77.500 kr. Kold forlangte således tilbagebetaling af købesummen på 50.000 kr. samt erstatning, dels for den mistede fortjeneste på 10.000 kr. på handlen med Einarsen, dels for det krav på 15.000 kr., som Einarsen mente at have mod Kold, og endelig for transportudgifterne til Frederiksen på 2.500 kr.

Der anmodes om en stillingtagen til de rejste krav.

Løsningseksempel til opgave nr. 3

1. Forholdet mellem Sivertsen og Kold

1.1. Købets art

Aftalen mellem Sivertsen og Kold er et civilkøb, idet Sivertsen er landmand og dermed ikke er omfattet af begrebet »handlende«, således som dette er defineret i KBL § 4, stk. 2. Se Lærebogen s. 37.

Da aftalen lyder på »10 tons Samsøkartofler«, foreligger der et genuskøb, jf. KBL § 3. Se Lærebogen s. 33 ff. Kartoflerne skal hentes hos Samsø Kartoffelavlerforening, og det er således ikke et vilkår i aftalen, at Sivertsen skal opfylde aftalen med kartofler af egen avl. Spørgsmålet er imidlertid, om købet er blevet et specieskøb som følge af den foretagne udskillelse og mærkning af de kartofler, som skal anvendes til opfyldelse af handlen med Kold, og Sivertsens underretning til Kold herom. Dette kan ikke antages, idet der er tale om helt ensidige dispositioner fra Sivertsens side. Se Lærebogen s. 36.

Leveringsstedet er ifølge aftalen Samsø Kartoffelavlerforenings adresse, hvor Kold skal afhente kartoflerne, og der er følgelig tale om et afhentningskøb, jf. KBL § 9, stk. 2. Se Lærebogen s. 42.

1.2. Kolds ophævelse af købeaftalen

Kold meddeler Sivertsen, at han hæver købet (som følge af forsinkelse, jf. KBL § 21, stk. 1), og han kræver i den forbindelse tilbagebetaling af købesummen. Om Kold er berettiget til at hæve afhænger af, om han eller Sivertsen bærer risikoen for den brand, som ødelægger kartoflerne. Hovedreglen er, at risikoen går over på køberen ved levering, dvs. ved afhentning af kartoflerne, jf. KBL § 17, stk. 1, jf. KBL § 9, stk. 2. Se Lærebogen s. 62. Undtagelsen i KBL § 17, stk. 2, hvorefter risikoen går over, når varen er rede, og den tid er inde, hvor der kan ske afhentning, gælder kun i specieskøb, og finder således ikke anvendelse i det foreliggende tilfælde, jf. ovenfor under pkt. 1.1. Se Lærebogen s. 65. Sivertsen bærer dermed risikoen for kartoflerne og skal tilbagebetale købesummen, da forsinkelsen er væsentlig, jf. KBL § 21, stk. 2. (Det bemærkes, at Kolds reklamation er rettidig, jf. KBL § 26, der kun pålægger Kold at reklamere, hvis han vil fastholde).

1.3. Kolds erstatningskrav på 10.000 kr. i mistet fortjeneste

Kold kræver 10.000 kr. i erstatning (positiv opfyldelsesinteresse) (som følge af forsinkelse, jf. KBL § 21, stk. 1). I genuskøb reguleres ansvarsgrundlaget af KBL § 24. Efter denne regel går Sivertsen kun fri for ansvar, hvis det er umuligt at opfylde aftalen, og denne umulighed skyldes upåregnelige omstændigheder (force majeure). Se Lærebogen s. 92 ff. I det foreliggende tilfælde er der ikke noget, der tyder på, at hverken umulighedsbetingelsen eller upåregnelighedsbetingelsen er opfyldt. Dermed foreligger det fornødne ansvarsgrundlag for Sivertsen.

Udgangspunktet er, at erstatningen opgøres efter KBL § 25 om den såkaldte prisdifference. Bestemmelsen er imidlertid ikke til hinder for, at køberen kræver erstatning for andet tab, som han beviseligt har lidt. I det foreliggende tilfælde kan Kold således efter det oplyste opgøre sit erstatningskrav som mistet avance. Kolds krav kan opgøres til 10.000

kr., dvs. som differencen mellem indkøbsprisen på 50.000 kr. og videresalgsprisen på 60.000 kr. Se Lærebogen s. 104 f.

1.4. Kolds erstatningskrav på 15.000 kr. som følge af Einarsens krav på 15.000 kr.
Kold lider et tab på 15.000 kr., som består af den erstatningsforpligtelse, der påhviler ham over for Einarsen, jf. nedenfor under 2. Sivertsens undladelse af at underrette Kold om branden er culpøs. En underretningspligt for Sivertsen følger af den almindelige loyalitetspligt mellem parterne i et kontraktsforhold. Hvis Sivertsen havde opfyldt sin underretningspligt, havde Kold ikke videresolgt kartoflerne til Einarsen. Sivertsen skal derfor erstatte Kolds tab på 15.000 kr.

1.5. Kolds erstatningskrav på 2.500 kr. for mistede transportomkostninger
Der foreligger fornødent ansvarsgrundlag (culpa) fra Sivertsens side, idet han ikke underretter Kold om branden, jf. ovenfor under 1.4. Hvis Kold var blevet orienteret, kunne han have sparet transportomkostningerne på 2.500 kr. Dette beløb kan imidlertid ikke kræves »ved siden af« kravet på mistet fortjeneste (kravet på 10.000 kr.), idet Kold ikke på én gang kan kræve erstatning for tabt fortjeneste (positiv opfyldelsesinteresse) og afholdte omkostninger (negativ kontraktsinteresse). Se Lærebogen s. 102.

1.6. Konklusion vedrørende forholdet mellem Sivertsen og Kold
Sivertsen skal tilbagebetale Kold købesummen på 50.000 kr. Herudover skal Sivertsen erstatte Kolds avancetab på 10.000 kr. samt de 15.000 kr., som Kold skal erstatte Einarsen. Kolds samlede krav mod Sivertsen bliver dermed 75.000 kr.

2. Einarsens erstatningskrav
Aftalen mellem Kold og Einarsen er et handelskøb, jf. KBL § 4. Købet er et genuskøb, jf. KBL § 3, idet det blot er aftalt, at Kold skal levere »10 tons Samsøkartofler«. Kold har ikke begrænset sin forpligtelse til at angå netop de kartofler, han skulle modtage fra Sivertsen. Se Lærebogen s. 33 ff.

Der er tale om fikskøb, jf. KBL § 21, stk. 2, idet levering skulle ske »præcis den 12. januar«. Einarsen er berettiget til at hæve, jf. KBL § 21, stk. 2 og 3, da Kold ikke leverer til tiden.

Einarsen kræver 15.000 kr. i erstatning (positiv opfyldelsesinteresse) som følge af Kolds forsinkelse. Kold er erstatningsansvarlig, jf. KBL § 24, og må betale Einarsen dennes mistede avance på 15.000 kr., jf. om avancetabserstatning ovenfor under 1.3. (Einarsen kan ikke nå at foretage dækningskøb, og prisdifferenceerstatning er dermed ikke aktuel).

»Lærebogen« er *Lars Hedegaard Kristensen, Anne-Dorte Bruun Nielsen og Torsten Iversen:* Lærebog i dansk og international køberet, 3. udgave (2004).